

ЗА САМОСТОЯТЕЛНОСТТА

Емоционална, интелектуална или духовна, взаимозависимостта между хората съществува и е присъща на човека, но ако се изразява в изнудване и заплахи, тя руши доверието на детето към неговите родители, както и собственото му доверие в себе си. **Да възпитаващ означава да учиш на самостоятелност.** „Ти си върши своето, аз ще си върша моето и довечера ще го обсъдим...”. Ние поставяме на децата си много от своите напълно излишни изисквания, които нямат никаква морално-възпитателна стойност. Нека оставим детето възможно най-свободно, без да му налагаме безсмислени правила. Да му поставим само рамката с най-необходими за неговата сигурност правила и когато се опита да ги наруши, то ще установи от опит, че са неизбежни, а не са измислени просто „за да го тормозят”. Какво значение им дали ще си изяде десерта в началото или в края на вечерята, дали ще си сложи пуловера или панталоните наопки, дали ще си завърже обувките? Ако не обръщаме прекалено голямо внимание, един ден то само ще се поправи, когато това го подразни.

Срещат се толкова много деца, възпирни в своите начинания, в своите непринудени и наивни действия, назидавани за незначителни неща и обсипвани напълно безсмислено с непрестанни напътствия за това какво трябва или не трябва да се прави! Някои деца се раждат почти толкова способни, колкото и всички останали, ако не и по-способни, но в училище са изоставани, макар и в началото да не е било така. Те стават такива впоследствие поради липса на свобода в движенията, липса на опит и общуване. За някои родители детето трябва винаги да действа чевръсто, да яде бързо, да се подинява на секундата и да е вечно под напрежение. **Капанът в отношенията между родители и деца е в невъзможността да се признаят истинските потребности на детето, една от които е свободата!** Дали си е изяло всичко, дали е спазило хигиенните правила – семейството се занимава с тези неща, но по-важното е да се даде сигурност и самостоятелност на детето възможно от най-ранна възраст. То има нужда да се чувства обичано, докато става все по-уверено в пространството, от ден на ден все по-свободно; да бъде оставено да изследва чрез своя личен опит и взимоотношения с връстниците си.

Днес вече става все по-трудно да се предпази детето в обществото и в света, в който живеем, затова то трябва да се научава чрез собствения си опит да разбира своите потребности и само да се предпазва от опасностите, като ги опознава. Трябва да съумее да бъде „майка на себе си” от 2-3-годишна възраст, а от шестгодишно – вече да стане и „баща на себе си”, което означава да може да участва във всичко, което се отнася за него. **Доверието между родители и деца трябва да бъде взаимно и пълно.** Парадоксално е, че всяко дете има доверие на своите родители, но обратното е рядкост!

Още от люлката детето се учи да да хаваща и да се движи, съпътствано от търпеливо внимание към неговата нарастваща самостоятелност, във ведра атмосфера и с разяснения за действията на възрастния, които то толкова старателно наблюдава и желае да имитира. Такива съпроводени опити развиват неговата подвижност. **Единствено любов и утешаваща нежност му помагат да преодолее своите неуспехи,** а не когато всичко се върши вместо него и всяка негова несполука се посреща с гняв. Пространство и време за свободна изява, срещи с други деца, самостоятелност в игрите и в ритъма на собствените потребности – в това се състои изкуството за възпитание на децата, което създава у тях нагласата също да се съобразяваат с времето и пространството на своите родители.

(Из книгата на Франсоаз Долто „Основни етапи на детството”)